

Jämställdhet under press januari-25

Fria Gröna Kvinnor arbetar med kvinnors makt- och inflytande inom alla samhällets områden.

Vi har valt att läsa en bok som upprör, skapar ilska och får en att undra över syftet med att vränga till - orsak och verkan - på ett helt orimligt sätt.

"Den Mjuka staten. Feminiseringen av samhället och dess konsekvenser" skriven av paret Olsson under epitetet fackbok, är den som upprör.

Vi har talat och skrivit om innehållet utifrån personliga ingångar i samhällsförändring och du kan läsa dem här nedan där även bilaga från studiecirkel ingår. Efter det har vi haft ett rundabordssamtal på webben med föreningens medlemmar där vi blev överens om att vi vill samtala mer om det boken beskriver! Med följer även en text från artikel som beskriver hur det går till att "manipulera människor till osäkerhet och med det vinna ett val". Även text från artikel baserad på offentlig statistik som beskriver hur jämställdheten inom flera vitala områden rent konkret backar.

Faktum är att jämställdhet är kraftfullt på tillbakagång i Sverige och även internationellt. På både COP28 och COP29 gjorde Vatikanstaten sällskap med Ryssland och Iran när de ifrågasatte texter om jämställdhet som redan har beslutats och ska integreras i ländernas klimatarbete. De drev igenom förändringar som ger otydlighet inom området sexuell och reproduktiv hälsa.

I sociala medier sprids drömmar om att kvinnor vill vara hemma med sina barn och låta sig försörjas av en man. Kroppen ska göras om i enlighet med influencers utseenden och sponsorerers pengar. Att inte ge barn liv är ett annat socialt tema. Livsmålet är att inte störas av barn utan helt satsa på sig själv. Reflektioner saknas både om att oändlig materiell tillväxt är omöjlig och att barn ger insikter om vad som är väsentligt i livet. Fria Gröna Kvinnor ser att polarisering i olika samtal ökar och möter det med att lyfta fram komplementära sanningar. Det innebär att istället för att fastna i antingen eller, bra eller dåligt, det i dag förhärskande patriarkala sättet att agitera och konfrontera, bildar Gröna Kvinnor om varför vi har hamnat där vi är idag och om hur vägen ur patriarkal dominans kan återupptas. Redskap är möten, samtal, litteratur, statistik och journalistik. Artiklar medföljer som visar på strategier att synliggöra de som motverkar jämställdhet och tjänar pengar på det samt *konkret offentlig statistik som bevis på faktiskt tillbakagång, backlash*. Vi rustar oss mot känslomässig fake.

Ewa Larsson, samhällsvetare, recenserar boken med att säga att den är en gåva därför att vi nu

får vi veta hur olika kvinno- och miljö fientliga grupperingar i samhället tänker och hur de drar sina slutsatser för att driva på en samhällsutveckling som de vill ha.

- Boken är det värsta sammelsurium jag läst på länge -

De kan inte förklara de modeller de använder och ger sig ut för att tala om staten när det mest är lärare och poliser de kritiserar. Samtidigt använder de verkliga händelser som exempel på att de står för någon form av sanning när de drar sina slutsatser om orsak och verkan.

I slutkapitlet får vi reda på att män gillar att gå till ett jobb medan kvinnor vill stanna hemma med barnen, fast då kallas det inte för jobb utan att ta hand om. Ett resonemang som fördes för att hindra förskolans införande på 1960-talet.

Intressant att de så tydligt skrivit boken för att agitera och att de väljer retorik utifrån vad de vill med sin påverkan. Politiskt speglar boken en farlig utveckling, en gigantisk backlash i tänkande. En väg tillbaka till Aristoteles strategier för att slänga ut kvinnor från universiteten utifrån filosofiska resonemang om att kvinnor står närmare naturen och livet och saknar därför förmåga till vetenskapligt tänkande och bör därför hållas borta från beslut. Tänker att pågående samhällsutveckling visar på raka motsatsen; att det är den som står nära naturen och kan förstå hur samspel går till som ska ta över spelplanen nu, hälsar Ewa från Björkhagen.

Gunilla Larsson, marinarkeolog, ger tankar kring "Den mjuka staten" Att kvinnor har tagit plats

i skolan med en "feminin kultur" är enligt författarna orsaken till skolans problem att pojkarna ligger efter flickorna i resultat. Pojkarna ska vara uttråkade av att inte få utlopp för sitt risktagande, sin aggressivitet och en "hård" maskulin kultur.

Snarare är det så att det är brist på kvinnliga värderingar och en befintlig stark "machokultur" bland pojkarna, där kunskap och pluggande inte har något värde, men däremot våldsamma TV spel, spelande hela nätterna och bland vissa även kriminalitet. Det gör att de får dåliga resultat.

Flickorna däremot uppskattar kunskap och studier, som ses som alltför mjuka värden bland pojkar, samt också med den feminina hjälpsamheten, systerskap, kan flickor nå långt i skolan.

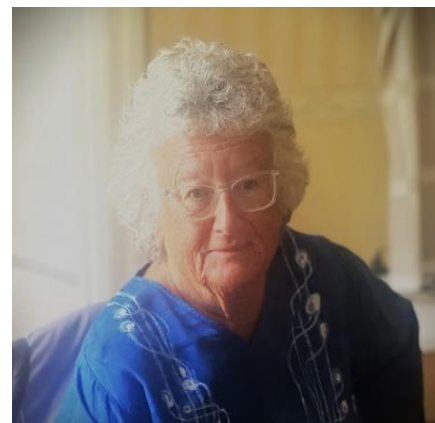
På samma sätt är orsaken till gängkriminalitet inte en "feminin kultur", utan den totala bristen på en sådan. Pojkarna har vuxit upp i auktoritära, patriarkala familjer med maskulina

värderingar och ofta kvinnor som blir illa behandlade. Det som bär upp gängkriminaliteten är maskulina värderingar, en "machokultur", en hård värld utan like med våld, aggressivitet, hierarkier, premierande av maskulina värden, total avsaknad på empati, i en värld där endast våld ger respekt och status i gruppen. De har aldrig varit i närheten av "feminina" värderingar. Sådana i kombination med nya ideal och "mjuka" förebilder behövs istället för att bryta det destruktiva mönstret.

Boken ska också innehålla påståenden om att när kvinnor får makt, går samhällena under. Det visste redan den heliga Birgitta att det var tvärtom "där världen har förötts av manlighet, kan den räddas av moderlighet".

Drottning Margaretas långa fredsperiod, Bodicca, drottning Kristina, Elisabeth, Katarina den stora med flera visar att kvinnor styr upp samhällena. Under Kristinas tid rustades vägnätet så att det gick att ta sig fram med tvåaxlade vagnar. Gästgiverier anlades varannan mil där resande kunde få mat, husrum och utvilade hästar enligt ett turordningssystem bland bönderna, hälsar Gunilla från Rimbo.

Eva Hallström, energiingenjör, anser att vi behöver mer av kvinnligt och jämlikt styre i de olika frågorna på alla nivåer i samhället och i världen. Selma Lagerlöf är en stor förebild, hälsar Eva från Sunne.

Annika Lauren, före detta bankdirektör, valde att göra en övergripande kritik och att gå in speciellt på sidan 209 om Eva Moberg som gjorde Annika vred. **Om boken "Den mjuka staten"**

En grundläggande brist i den här boken tycker jag är att den grundar sig på forskning kring skillnader mellan hela populationen män respektive kvinnor.

Alla män blir inte chefer, eller lärare, eller politiker, eller statstjänstemän.

Alla kvinnor blir inte heller chefer, lärare, politiker, statstjänstemän.

Men slutsatserna i boken dras som om samhället formas utifrån de egenskaper och uppfattningar som hela populationen står för.

Detta är ju makt- och inflytandefrågor och där vet vi ju, dels att många människor inte är intresserade av att delta i ett samhällsliv utanför deras egen personliga sfär, och dels att även om alla ville det så har vi inte former för det i vårt samhälle, med representativ demokrati. Författarna tar alltså forskningsresultat som avser alla och tillämpar dem på vissa grupper. Detta vill jag höra med er om någon mer tycker att det är ett intellektuellt felslut. Läs gärna sidan 209 om Eva Moberg. Där kommer det ovan sagda tydligt fram, hälsar Annika från Skäve.

Vivianne Gunnarsson, civilekonom, bjuder text för Gröna Kvinnors sammanställning inför medlemsmöte om Den mjuka staten.

Författarna hävdar att då kvinnor blir i majoritet i styrningen av en stat eller skolan eller andra offentliga organisationer kommer kvinnliga värderingar att dominera. Värderingar beror av genetik och historisk utveckling samt kultur och inlärd beteenden. När samhället blir mer feminint blir det mer likriktat, känslösamt och ostrukturerat och går därmed mot sin undergång hävdar författarna. De manliga värderingarna däremot driver mot uppbyggnad utveckling och prestationer som leder till en samhällsutveckling med ett stabilt samhälle. Jag är kritisk till mycket i boken och framför allt den här tesen. Det är snarast människens aggressivitet och konfliktbeteende som lett till samhällets undergång och att kvinnor sedan fått sopa ihop resterna till en tid av fred och stabilitet. Så är fallet med Drottning Margareta som klokt regerade Kalmarunionen, likaså drottning Kristina som fick hantera sin fars förstörda stormakt. Det finns fler exempel i historien på enastående prestationer men också på kvinnorna i den svenska allmogen som under århundraden upprätthöll landets försörjning samtidigt som deras män krigade. Det finns verkligen inga bevis för att kvinnors styrning skulle leda till kaos och upplösning tvärt om, hälsar Vivianne från Östermalm.

Märta-Lena Bergstedt, historiker och arkeolog, reflektioner kring boken "Den Mjuka staten. Feminiseringen av samhället och dess konsekvenser."

Redan rubriken talar för att det har blivit ett problem att det skett en feminisering av vårt land enligt författarna. Så mycket glädjande då att Stiftelsen AllBright och dess VD Amanda Lundeteg nu går ut med att 40 % av styrelsemedlemmarna i de 120 största börsnoterade företagen i Sverige nu är kvinnor. Man anser därmed att man har uppnått jämställdhet. Man har också konstaterat att fler kvinnor i styrelser ökar lönsamheten och att mer hänsyn tas till miljö.

Ett av de påståenden som författarna lägger fram är den *könsdemografiska paradoxen* eller *jämställdhetsparadoxen*. Den innebär att i de länder som är ekonomiskt välmående och egalitära tenderar könsskillnaderna vara större. I min grupp kom vi fram till att det kunde bero på att kvinnor inte behöver likna männen och ta efter deras beteenden inom arbetslivet. Vi sa också att kvinnor vågar stå upp för de kvinnliga värdena. Det går dock inte att påstå utan att utveckla vad de kvinnliga värdena består av. Vad innebär det till exempel att var mjuk?

Mjuk kan innebära att vara diplomatisk, kunna lyssna på argument, vara inkännande, vara demokratisk.

Hård som motsats innebär då att vara auktoritär, peka med hela handen, vara en ensam ledare osv.

Kvinnor är enligt förf. mindre aggressiva än män. Det vet vi ju redan men det kan gott ses som en kvinnlig positiv värdering. Kvinnor är också mindre hierarkiskt inriktade än män. Också det en *positiv* värdering. Medan män ofta värderar makt och prestation, vill kvinnor värna om andra människor, även människor de inte känner. Att observera är påståendet att både kvinnor och män får mer feminina värderingar med åren och efter 45 års ålder finns inga skillnader i det avseendet. Hoppfullt hälsar Märta-Lena från Skarpnäck.

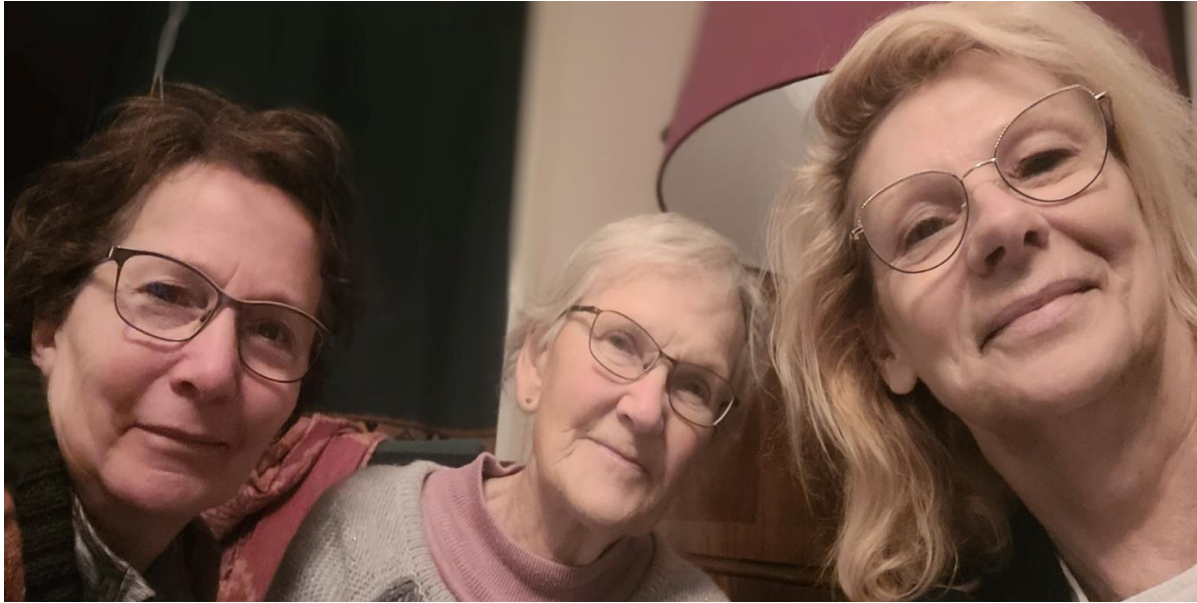
Gröna Kvinnor Norrbotten – studiecirkel i Vuxenskolans regi oktober 2024

Deltagare: **Kristina Enholm**,/Gröna kvinnor, **Kerstin Haraldsson** pensionerad gymnasielärare, **Ulla Wikström**, hemkunskapslärare årskurs 6-9.

I vår bokcirkel om boken *Den mjuka staten – Feminiseringen av samhället och dess konsekvenser* delade vi upp våra träffar i tre delar och tänkte göra tillsammans en arbetsplan utifrån de olika kapitlen i boken samt recensionerna och att slutprodukten skulle bli ett dokument som vi sedan kunde lämna över till Gröna Kvinnor Riks.

Redan första träffen stötte vi på patrull! Usch vilken bok! Förlegat och romantiserat om att pojkar och flickor kan grupperas i någon slags statistik som skulle gälla även på individnivå. Författarna i boken låtsas veta att kvinnor tycker om människor och männen om maskiner. Skolan och polisen har förlorat för att kvinnorna har kommit i maktpositioner, skall vi alls ta den här boken på allvar?? Vad vill författarna? Vill de att machomän anställs som lärare och poliser? Författarna tar inte upp resursbrister i skola, vård och omsorg och att de flesta beskattningar på kapital och förmögenhet har tagits bort. Sverige har blivit ett ojämlikt land, där 0,05 promille äger 68% av BNP. Mervyn King (pensionerad centralbankschef i Bank of England 2003-2013) säger så här i en dokumentär "Skuldfeber/SVT-Play: "Centralbankerna i västvärlden måste inse att de teoretiska ramarna ger också negativa effekter. Under de senaste 35 åren har centralbankerna ansett att så länge de kan sänka räntan och trycka pengar när det behövs kan de strunta i ekonomins underliggande strukturella problem. Det är inte rimligt att fortsätta med ett system med väldigt låga räntor". Vår sammanfattning blir att denna bok inte ger svar på några frågor utan enbart ser vårt samhälle utifrån manliga och kvinnliga värderingar. En bra pedagog eller polis beror inte på vilket kön han eller hon har. Engagemanget av föräldrarna spelar stor roll både för flickors och pojkars utveckling i skolan.

F.v. Ulla Wikström, hemkunskapslärare, Kerstin Haraldsson, f.d gymnasielärare, Kristina Enholm, Gröna Kvinnor från Kalix

Att förstå vad som pågår underlättar hantering av känslor och kan hjälpa en att hålla nödvändig distans. Förstå att sändare av manipulerade budskap faktiskt har som strategiskt syfte att misskreditera vissa personer/institutioner och politik. Att skapa osäkerhet om upplevd verklighet.

Manipulatören vill att mottagaren ska börja tvivla på sitt eget omdöme och sin egna verklighetsuppfattning. Politisk forskning visar att politiker som ljuger kan få en strategisk fördel då *”den alternativa verklighet de skapar med sitt ljugande kan locka till att bli mer intressant och engagerande än den ofta mycket komplicerade sanningen där många olika variabler ingår”*.

Faktum är att ingen president har ljugit så mycket Trump men lögnerna kan vara förklaringen till att han vann årets presidentval. Nyfiken? Har kopierat en artikel från Dagens arena som underlag för en sådan slutsats, vilken bifogas, finns också på vår [Facebook](#) under titeln: Romina Pourmokhtari är Sveriges Donald Trump.

En annan artikel från Sydsvenska medföljer också där journalisten genom statistik bekräftar hur decenniernas arbete för jämställdhet nu är på tillbakagång. Könsuppdelad statistik är ett ovärderligt redskap i arbete för demokrati och jämställdhet.

Romina Pourmokhtari är Sveriges Donald Trump

Donald Trumps vinst i presidentvalet i USA och Romina Pourmokhtaris bortkollrande av journalister har en gemensam orsak: de använder gaslighting som politisk strategi. Att kunna sätta rätt ord på vad man blir utsatt för är dock första steget för att kunna göra något åt det.

”Varför i helvete låste du mig ute på balkongen?”

”Vadå låste? Jag stängde till för att det blev kallt och du skulle envisas med att sitta därute”

”Du fucking låste”

”Nej. Jag stängde till för att det blev kallt. Varför skulle jag låsa för?”

Ovanstående är en dialog mellan Nora och hennes pojkvän Simon i tv-serien ”Gaslight” som går att se på SVT Play. Serien visar skickligt hur en människa, i detta fallet Nora, kan manipuleras från att tro på sina egna sinnen till att bli övertygad om att det är hennes fel när konstiga saker börjar hända. Som när Simon plötsligt låser henne ute på balkongen.

Och jag tänker på parets dialog när jag ser klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari (L) intervjuas i Agenda.

”När vi sänkte bränsleskatterna då såg vi att utsläppen inte ökade så som man trodde. Det fanns prognoser om att 2023 så kommer regeringens klimatpolitik leda till ökade utsläpp men sedan när vi såg utfallet så hade Sveriges utsläpp minskat. Och då är det intressant att se, vad var då konsekvensen? När vi sänkte bränsleskatterna då var det inte så att folk gick ut och körde mer bil”, säger hon till exempel i intervjun.

Samband med bränslepriser

Naturvårdsverkets statistik visar dock att bilkörandet visst ökade under 2023. Och att anledningen till att utsläppen trots det minskade var att inblandningen av biodrivmedel i bensen steg och att det skedde en utökad elektrifiering av personbilar – vilket kan antas vara konsekvenser av reduktionsplikten och elbilspremien som infördes av den tidigare regeringen men som den nuvarande regeringen sänkt respektive tagit bort.

Forskning visar även att det finns ett samband mellan högre bränsleskatter och att bilåkandet minskar. Effekten är dock betydligt tydligare på lång än kort sikt.

Pourmokhtari var i Agendastudion för att Statistiska centralbyrån samma vecka släppt siffror som visar att Sveriges utsläpp ökar 2024. Det vanliga är att Sveriges utsläpp minskar men det andra kvartalet 2024 hade de högsta utsläppen för ett andrakvartal sedan 2021.

I Agenda beskriver dock Pourmokhtari det som att utsläppen "ökat något under 2024 för att sedan minska igen 2025, 2026 fram till 2030 tack vare regeringens politik".

Anledningen till att regeringen räknar med att utsläppen kommer minska 2025 är dock dels att regeringen höjer reduktionsplikten igen. Men främst att den använder sig av en buffert som skapats av att den tidigare regeringen "överpresterade" vad gäller utsläppsminskningar – samt att regeringen väljer att inte sälja de utsläppsrätter som Sverige tilldelats inom utsläppshandeln som reglerar utsläppen från industrin.

Strategisk fördel att ljuga

Regeringens beräkningar om att utsläppen kommer minska bygger dock också på det mer positiva av Naturvårdsverkets två scenarion för framtida utsläpp. I det scenariot klarar Sverige med den höjda reduktionsplikten precis EU:s mål, men i det andra scenariot – som är lika sannolikt – är Sverige fortfarande långt ifrån att klara målet.

Bilförordet ökade alltså visst 2023 och att utsläppen ändå minskade då tycks mest bero på effektiviteten i den tidigare regeringens politik. 2024 ökar Sveriges utsläpp kraftigt och det är inte säkert att de kommer minska 2025 och fram till 2030. Och om utsläppen minskar så ser det ut att främst bero på den tidigare regeringens klimatarbete.

Så varför försöker Romina Pourmokhtari få det att låta som att det är tvärtom?

År 2016 utsåg Oxford Dictionaries "post-truth" (post-sanning) till årets ord. Med begreppet avses "omständigheter under vilka objektiva fakta är mindre inflytelserika i att forma den allmänna uppfattningen än vädjan till känslor och personliga övertygelser".

Oxford Dictionaries motiverade sitt val med att ordet existerat under ungefär ett årtionde men ökat i användning under senare år. Och att man inte minst under 2016 med anledning av Brexit och valet av Donald Trump som president i USA börjat tala om "post-truth politics".

När Ryssland attackerade Ukraina den 24 februari 2022 rättfärdigade Vladimir Putin bland annat anfallet med att hävda att ukrainarna bedrev ett folkmord på etniska ryssar och att Ukrainas regim är en nazistregim, trots att det inte finns något stöd för dessa påståenden.

Historiker menar vidare att ingen president ljugit så mycket som Donald Trump. I årets valkampanj har han bland annat hävdat att den nuvarande inflationen är den högsta någonsin, att förra valet stals från honom och att migranter i Springfield äter folks husdjur, trots att inget av detta stämmer.

Trumps många lögnar kan dock vara en förklaring till att han vann årets presidentval. Politisk forskning visar nämligen att politiker som ljugar kan få en strategisk fördel då den alternativa verklighet de skapar kan vara mer intressant och engagerande än den komplicerade sanningen.

Och Sveriges motsvarighet till Donald Trump skulle kunna sägas vara Romina Pourmokhtari som är den politiker som anmälts flest gånger till Konstitutionsutskottet och som fått mest kritik från KU för att ha sagt saker som inte stämmer.

Svårt skilja på sant och falskt

Post-sanningsretoriken beskrivs som farlig eftersom den motverkar kunskap och hotar demokratin.

Natascha Rietdijk, doktorand i filosofi vid Tilburg university i Nederländerna, menar dock i avhandlingen "Post-truth politics and collective gaslighting" (2021) att en förbisedd effekt av post-sanningsretoriken är att den får oss att tvivla på vår egen förmåga att överhuvudtaget kunna skilja på det som är sant och falskt och därför liknar härskartekniken gaslighting.

Gaslighting definieras som en typ av manipulation vars syfte är att få mottagaren att tvivla på sitt eget omdöme, sina egna sinnen och sin verklighetsuppfattning.

Begreppet härstammar från pjäsen "Gasljus" där huvudpersonen (i filmatiseringen 1944 spelad av Ingrid Bergman) har en make som försöker intala henne att hon är galen bland annat genom att dimma gasljus och sedan påstå att förändringen bara skett i hennes huvud.

Natascha Rietdijk menar att det finns tre sorters post-sanningsretorik: 1. Introducerandet av motberättelser – narrativ som säger emot den annars etablerade sanningen på området 2. Misskrediteringen av kritiker – det vill säga försök att framställa de som kritiserar en, ofta personer som tillhör traditionella institutioner som många litar på som forskare, lärare eller journalister, som icke-trovärdiga 3. Förnekandet av ren fakta.

Och vi kan se exempel på alla dessa grepp i Pourmokhtaris Agenda-intervju.

Hon antyder till exempel att de minskade utsläppen 2023 tyder på att sänkta bränsleskatter inte leder till så höga utsläpp som man trott (introducerande av motberättelse – forskningen visar på ett samband mellan höjda bränsleskatter och minskade utsläpp men att man främst kan se konsekvenserna av detta över längre tid).

Hon påpekar att de som trodde att utsläppen skulle öka 2023 hade fel (misskreditering av kritiker – hon antyder att minskningen kanske berodde på att kritikerna missbedömde faran med att sänka bränsleskatter fast den mer verkar ha berott på effektiviteten i den tidigare regeringen politik).

Och hon påstår att bilkörandet inte ökat efter att bränsleskatterna sänkts (förnekande av ren fakta – bilkörandet ökade).

Men hur kommer då gaslightarna undan med så mycket skitsnack? Jo, det som är slående i många intervjuer med Pourmokhtari är att hon inte får så mycket kritiska frågor och att den som intervjuar henne ofta inte verkar vara så insatt i klimatfrågan.

Rika behöver gå före

Natascha Rietdijk påpekar att en förutsättning för gaslighting är att mottagaren är beroende av eller tror på den som gaslightar henne men att ett sätt att ta sig ur en sådan position kan vara att faktagranska personens påståenden.

I en intervju med ETC i förra veckan säger Pourmokhtari till exempel såhär om klimatarbetet på global nivå:

”Det globala klimatarbetet behöver växlas upp, understryker Romina Pourmokhtari. Men det är inte genom att gå fram med mer radikala klimatåtgärder på hemmaplan som man gör bäst nytta, anser klimatministern. Istället lyfter hon fram samarbeten med utvecklingsländer för att stötta dem att göra sig kvitt fossilberoende.”

Klimatforskningen har dock länge varit tydlig med att rika länder, som byggt sitt välstånd på den fossila ekonomin, behöver gå före i klimatarbetet. Detta kallas Rättvisprincipen och är en kärna i Parisavtalet.

Och Sverige räknas som ett rikt land då de flesta svenskar hör till jordens rikaste 10 procent, som står för 52 procent av utsläppen i världen. Vi har mycket högre utsläpp per person än u-länderna och kan, till skillnad från dem, sänka våra utsläpp mycket utan att drastiskt behöva minska vår levnadsstandard.

Forskare från Uppsala universitet menar att Sverige egentligen skulle behöva minska sina utsläpp med 20 procent per år.

Så det är alltså visst radikala klimatåtgärder på hemmaplan som skulle göra mest nytta.

”Regeringen står redo att genomföra all bra ny politik som vi har tillgänglig”, säger vidare Pourmokhtari i Agenda. Och samtidigt menar hon att klimatfrågan behöver utredas till 2026 för att få fram tillräckligt bra politik – trots att klimatforskare länge varit tydliga med att kunskapen redan finns om vad som behöver göras och att alla lösningar finns tillgängliga.

FN:s miljöorgan Unep poängterade vidare i oktober i samband med att de meddelade den skrämmande nyheten att jorden går mot 3,1 graders uppvärmning om utsläppen fortsätter som nu att en av de mest effektiva åtgärderna för utsläppsminskning är att accelerera utbyggnaden av vindkraft.

Ändå sa regeringen i förra veckan nej till 13 av 14 ansökningar om att bygga havsbaserad vindkraft med hänvisning till att vindkraften kan utgöra hot mot Sveriges försvar. Kritiker

påpekade dock att många andra Nato-länder har havsbaserad vindkraft och att problemen hade kunnat lösas om den politiska viljan funnits.

Våga ifrågasätta den automatiska tanken

Undersökningar visar också att en majoritet av svenskarna vill ha skarpare klimatåtgärder och står bakom att till exempel höja skatten för utsläppstunga företag och industrier samt för varor och tjänster.

Så bra politik tycks på flera sätt redan vara tillgänglig utan att regeringen genomför den.

Ett viktigt sätt att motverka gaslighting kan vara att vägra argumentera på gaslightarens villkor och att släppa rädslan för att skapa dålig stämning.

Intervjun Anders Holmberg gjorde med Pourmokhtari i 30 minuter i februari i år är ett bra exempel på vilket annat resultat en sådan approach kan ge.

Holmbergs skepsis till allt hans intervjuobjekt säger omöjliggör nämligen för Pourmokhtari att hamna i det överläge som Natascha Rietdijk menar är en förutsättning för gaslighting.

När Pourmokhtari i den intervjun säger att "Vi är ett parti i en regering som gick till val på sänkta bränslepriser" så säger Holmberg till exempel: "Var det viktigare då att hjälpa bilisterna än att sänka utsläppen?" Vilket är en relevant fråga då Ulf Kristerssons regering vann valet på en politik som lovade väljarna att de både kunde få sänka bränsleskatter och sänkta utsläpp. Kristersson sa även i valrörelsen att det var realistiskt att kunna begränsa uppvärmningen till 1,5 grader.

Det kraftfullaste verktyget mot post-sanningsretorik kan dock, enligt Rietdijk, vara att helt enkelt kunna identifiera vilket problem det är man står inför.

I tv-serien "Gaslight" sker detta när Nora äntligen skriker "Du – DU är sjuk!" Till sin gaslightande pojkvän Simon och springer ut från hans lägenhet.

Gällande politisk gaslighting handlar det om att, när man känner sig förvirrad och överväldigad av något en politiker säger, våga ifrågasätta den automatiska tanken som lyder "Oj, jag blir förvirrad, har jag kanske fel?" Och i stället fråga sig "Försöker personen kanske gaslighta mig?".

Den andra frågan får oss kanske nämligen att inse att vi inte kan lita på personen som pratar med oss. Och det är det avgörande att vi förstår om vi ska kunna hindra oss själva och andra från att bli manipulerade av politiska gaslighters som Donald Trump och Romina Pourmokhtari. Virve Ivarsson, Arena

Punkt för punkt: Så backar jämställdheten i Sverige

Politisk representation, vård av barn, sjukskrivningar, inkomst. På punkt efter punkt blir Sverige mindre jämställt.

Först gick det uppåt, långsamt, i många år. Sedan låg det stilla. Nu visar siffror från både SCB och Medlingsinstitutet att flera kurvor som mäter jämställdhet har vänt neråt de senaste åren. På dessa punkter backar jämställdheten i Sverige.

Vård av barn – återigen ojämnt

Normalt brukar fördelningen 40/60 räknas som jämn. Om kvinnor tar ut 59 procent av föräldraledigheten eller om företagets styrelse består av 41 procent kvinnor, så räknas det som jämställt.

Uttaget av dagar för vård av barn har tagit lång tid på sig att bli jämställt. I många år låg pappornas uttag av vab-dagar på strax under 40 procent, innan det 2021 slutligen segade sig upp till de 40 procent som innebär ett jämställt uttag.

Men redan året därpå hade pappornas andel av vab-dagarna minskat. Uttaget är återigen ojämnt.

Färre kvinnor leder politiken

Sedan 1994 har riksdagen haft en jämn könsfördelning, även om kvinnorna aldrig varit fler än männen. Just nu är det 54 procent män.

I riksdagens mäktiga politiska utskott däremot, är det männen som leder. Här har jämställdheten rasat. I tio år, mellan 2012 och 2022, var det ungefär lika många kvinnor som män på ordförandeposterna.

Efter valet 2022 blev en tredjedel av ordföranden kvinnor och två tredjedelar män. Sedan dess har andelen kvinnor sjunkit ytterligare. Nu består utskottens ordförande till 20 procent av kvinnor och till 80 procent av män.

Andelen kvinnor bland statsråden 2024 är 43 procent. Så lågt har det inte varit sedan 2006.

...också på kommunal nivå

För tio år sedan var det som mest jämställt i landets kommunfullmäktigeförsamlingar. 224 av Sveriges 290 kommuner hade en jämn könsfördelning. 63 kommuner hade en ojämn könsfördelning med mindre än 40 procent kvinnor bland ledamöterna.

Sedan dess har jämställdheten backat. De jämställda församlingarna har minskat i antal. De ojämnta, där männen utgör mer än 60 procent, är numera 80 till antalet.

Färre kvinnor är också kommunstyrelsens ordförande idag, jämfört med för tio år sedan.

Föräldrapenning – pappornas uttag minskar

Uttaget av föräldrapenning har aldrig varit jämställt. De senaste åren har kvinnor tagit ut 70 procent och männen 30 – och då talar vi om betalda dagar. De dagar man får ta ut utan ersättning, tas nästan enbart ut av kvinnor.

Men uttaget har ändå blivit mer jämställt. Inte för att papporna tar ut fler dagar, tvärtom har män varit mindre föräldralediga de senaste åren. Men kvinnornas uttag har minskat ännu mer. Så totalt sett är föräldrar hemma mindre med sina barn.

Kvinnor blir allt sjukare

Oavsett ålder så är kvinnor mer sjukskrivna än män. I åldrarna 35-55 år är kvinnor dubbelt så mycket sjukskrivna som män. Långtidssjukskrivningarna har ökat för båda könen de senaste åren – men mest för kvinnor. Mest handlar det om stressrelaterade sjukdomar.

Lön – skillnaderna ökar igen

2020 var skillnaden mellan mäns och kvinnors löner allra minst. Sedan började den öka igen. Särskilt inom statlig och regional sektor har kvinnors lön minskat i förhållande till mäns de senaste åren.

...liksom inkomstskillnaderna

Lön är ersättningen man får för ett utfört arbete. Inkomst är ett vidare begrepp, som också inkluderar bland annat inkomst av kapital, olika former av bidrag, pension och sjukersättning. Inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män har ökat tydligt efter 2020, efter att ha legat stilla under tio år innan dess. Ökningen nu beror på att en liten grupp rika män ökat sina inkomster så mycket att det påverkar genomsnittet i hela befolkningen.

Inom utbildningsområdet blir vi också allt mindre jämställda – fast tvärtom. Andelen män som läser på högskolan har ökat de senaste åren, visar siffror från SCB. Men andelen kvinnor har ökat ännu mer. Utbildning ska visst löna sig. Kvinnor har i många år utbildat sig mer än män, och det kvinnliga försprånget på den punkten blir allt större.

Men trots det: de senaste åren har kvinnor som grupp träffat glastaket – och studsar tillbaka.

Emma Leijnse, Sydsvenskan

Ekologisk och lokalt producerad frukost på Fogelsta - Tid ges till långa tankar i fågelkvitter.

Avslutar med en sensommarbild med hälsning från fria gröna kvinnor som gett tid till samtal under några dagar. Vi bekräftar för varandra vår fördjupade insikt om vidden av pågående strategiska påverkan mot jämställdhet. Förutom bokläsning har vi läst artiklar av journalister och filosofer som analyserat boken samt lyssnat på podd där författarna själva talar om varför de skrivit boken och vad de vill med den. Vårt resultat har här synliggjorts och vår upprörelse fick gnistan till fortsatt jämställdhetsarbete att flamma upp. Vi har lärt oss ett nytt ord:

"Gaslight" och dess ruggiga innebörd. Nu hjälps vi åt att hantera en farlig utveckling genom handens sköna konst, via hjärtat till hjärna sammanfattar

Ewa Larsson.

På bilden, Vivianne Gunnarsson, Märta-Lena Bergstedt, Eva Hallström, Maria Björke, Gunilla Larsson, Birgitta Karstenson och undertecknad.

www.gronakvinnor.se

Gilla oss på Facebook